Εκδοτικο Σημειωμα

Από τότε που ιδρύθηκε ο εκδοτικός μας οίκος, έχουμε συνεργαστεί με πληθώρα φανταστικών συγγραφέων που μας έχουν προσφέρει λίγο φως σε αυτόν τον γεμάτο παραζάλη κόσμο. Να όμως που τώρα σας προσφέρουμε τον Λέμονι Σνίκετ.

Στη διάρκεια της μεγάλης και ύποπτης καριέρας του, ο κύριος Σνίκετ έχει ερευνήσει πολλά θέματα, όπως η κακία, η προδοσία, η συνωμοσία, η ανία και διάφορες ύποπτες πυρκαγιές. Στο βιβλίο αυτό ερευνά τον ίδιο του τον θάνατο.

Το *Δηλητήριο για πρωινό* είναι ένα βιβλίο διαφορετικό από τα υπόλοιπα που έχουμε εκδώσει και από όλα τα υπόλοιπα που έχετε διαβάσει. Είναι διαφορετικό από τα υπόλοιπα βιβλία που ο κύριος Σνίκετ έχει γράψει μέχρι τώρα. Μπορούμε να πούμε ότι είναι ένα βιβλίο φιλοσοφίας, κάτι που δεν αρέσει σχεδόν σε κανέναν, αλλά και ένα βιβλίο μυστηρίου, και πολλοί άνθρωποι υποστηρίζουν ότι τους αρέσουν τα βιβλία μυστηρίου. Σίγουρα ο κύριος Σνίκετ δεν απόλαυσε την εξιχνίασή του, όμως δεν είχε άλλη επιλογή. Η αγγαρεία αυτή τού προσφέρθηκε στο πιάτο.

Κεφαλαιο Ενα

Σήμερα το πρωί έφαγα δηλητήριο για πρωινό.

Το βιβλίο αυτό μιλάει για την παραζάλη, μια λέξη που σημαίνει την «αίσθηση που βιώνεις όταν βρίσκεσαι σε σύγχυση» και, όταν «βρίσκεσαι σε σύγχυση», αυτό σημαίνει ότι «δεν έχεις ιδέα πού σου πάν' τα τέσσερα» και, παρόλο που μιλάω σε δεύτερο ενικό, δεν εννοώ πως αυτό συμβαίνει μόνο σε *εσένα*. Συμβαίνει σε όλους. Δεν έχεις ιδέα τι

συμβαίνει και κανείς γνωστός σου δεν έχει ιδέα τι συμβαίνει και φυσικά υπάρχουν και άτομα που δεν γνωρίζεις, δηλαδή τα περισσότερα άτομα στον κόσμο αυτό, τα οποία δεν έχουν ούτε εκείνα ιδέα τι συμβαίνει και φυσικά ούτε εγώ ξέρω τι συμβαίνει, ειδάλλως δεν θα είχα φάει δηλητήριο για πρωινό.

Ό,τι συμβαίνει σε τούτο το βιβλίο είναι αλήθεια και με αυτό εννοώ πως το δηλητήριο και τα ποιήματα είναι πραγματικά, το ίδιο και ο θανάσιμος κάκτος, ο υπνωτικός μουσικός, το κοτόπουλο και το αυγό και το μοιραίο φινάλε, μια φράση που στην περίπτωσή μας σημαίνει τον θάνατο στο τέλος της ιστορίας. Αλλά η ιστορία μας ξεκινάει με το πρωινό, το οποίο έφτιαξα μόνος μου, όπως μου αρέσει. Δεν είναι ανάγκη να θυμάστε τι έφαγα για πρωινό, μιας και θα το αναφέρω συχνά, ωστόσο έφαγα

Τσάι
με μέλι,
μία φέτα ψωμί
με τυρί,

ένα κομμένο αχλάδι
και ένα αυγό άψογα βρασμένο,

και όλα τους, όπως είπα, τα ετοίμασα μόνος μου και τα καταβρόχθισα όσο διάβαζα κάτι.

Πάνε χρόνια που φτιάχνω μόνος μου το πρωινό μου, από ένα καλοκαίρι όταν ήμουν ακόμη μικρούλης και έμενα με την οικογένειά μου σε ένα σπίτι που νοικιάζαμε. Το σπίτι βρισκόταν στην όχθη μιας μεγαλούτσικης και παγωμένης λίμνης και ένα μικρό σμήνος χήνες μαζευόταν στην αμμουδιά, συζητούσαν φασαριόζικα και έκαναν σαματά. «Οι χήνες θα φύγουν», μας είχε πει ο ιδιοκτήτης του σπιτιού, «εκτός κι αν τις ταΐζετε», αλλά οι χήνες δεν έφυγαν καθόλου το καλοκαίρι. Το πρωί ξυπνούσα και πήγαινα μόνος μου στην κουζίνα. Ο πρωινός ήλιος έλαμπε στη λίμνη και τα κυματάκια ήταν τόσο αστραφτερά και έντονα, που έμοιαζαν με μαχαίρια.

Διάβασα κάποτε μια περιγραφή της θάλασσας

σαν «ένα μάτσο μαχαίρια» και από τότε δεν την έχω ξεχάσει. Είναι μια περιγραφή που εκτιμώ πολύ, επειδή είναι αξιοθαύμαστο το γεγονός ότι κανείς δεν την είχε σκεφτεί πριν από τον συγγραφέα και φυσικά αναρωτιέσαι πώς δεν το είχες σκεφτεί πρώτος. Έτσι όμως συμβαίνει με την καλή γραφή. Γι' αυτό και ένα αγαπημένο σου βιβλίο είναι σαν έναν παλιό και καλό σου φίλο, και έναν νέο γνωστό ταυτόχρονα, και γι' αυτό ένας αγαπημένος συγγραφέας μπορεί να είναι και οικείος, αλλά και εντελώς άγνωστος.

Παρόλο που δεν είχα διαβάσει ακόμα το «ένα μάτσο μαχαίρια» όταν ζούσα δίπλα στη λίμνη, καθόμουν και αγνάντευα τα κοφτερά και στραφταλίζοντα νερά έξω από το παράθυρο όσο περίμενα τη φρυγανιέρα να κάνει τη δουλειά της. Τότε, το μόνο που έτρωγα για πρωινό ήταν μια φέτα φρυγανισμένο ψωμί με μαρμελάδα και ένα ποτήρι χυμό. Έβαζα τον χυμό στο ποτήρι και δύο φέτες ψωμί στη φρυγανιέρα. Αφού ετοιμάζονταν, άπλωνα μαρμελάδα στη

μια φέτα και έπειτα πήγαινα στη λίμνη για να ταΐσω τις χήνες με τη δεύτερη. Λάτρευαν το ψωμί και έμειναν μαζί μας όλο το καλοκαίρι και κανείς ποτέ δεν έμαθε το γιατί. Τις τάιζα για δύο λόγους: Α, επειδή μου άρεσε να τις ταΐζω και δεν θεωρούσα ότι ήταν δίκαιο να αναγκάσω τις χήνες να ψάξουν αλλού για πρωινό μόνο και μόνο επειδή ήταν φασαριόζες και δεν είχαν τη δική τους τουαλέτα, και Β, επειδή μου άρεσε να έχω μυστικά και, για να πω την αλήθεια, τώρα που αναφέρω αυτούς τους δύο λόγους, Α και Β, μου φαίνεται πως ο Β είναι ο πιο σημαντικός, και συνεπώς ο Β είναι στην πραγματικότητα ο Α, το μυστικό που μου άρεσε να έχω.

Έβρισκα το μυστικό μου, το ότι δηλαδή έβγαινα στα κρυφά κάθε πρωί, τόσο ενδιαφέρον που σύντομα άρχισα να βγαίνω στα κρυφά και τα βράδια, κάτι που ήταν ακόμα πιο ενδιαφέρον. Οι χήνες έφευγαν μόλις έπεφτε το σκοτάδι και έμενε μόνο το ψιθύρισμα των κυμάτων όπως περπατούσα κοντά κοντά στη λίμνη, τα μαχαίρια της οποίας γυάλιζαν κάτω

από το φεγγαρόφωτο. Όλα ήταν ήσυχα και θορυβώδη ταυτόχρονα, ήρεμα και ανατριχιαστικά παράλληλα. Ακόμη δεν έγραφα βιβλία, δεν είχα αρχίσει, αλλά μου άρεσε να μένω μόνος στο σκοτάδι, να σκέφτομαι και να γράφω. Μερικές φορές έγραφα τις σκέψεις μου στο χαρτί, άλλες φορές τις σημείωνα στο μυαλό μου.

Μου άρεσαν τόσο αυτές οι στιγμές, που συνέχιζα να το σκάω από το σπίτι μου τα βράδια ακόμη και αφού πέρασε το καλοκαίρι και άρχισα να ζω μόνος μου σε ένα σπίτι στην πόλη. Πιθανότατα δεν είναι ανάγκη να περιγράψω το πώς είναι να διασχίζεις βιαστικά έναν δρόμο το βράδυ, επειδή πιθανότατα γνωρίζετε ήδη πόσο υπέροχο είναι. Φυσικά, είναι και κάπως τρομακτικό, αλλά τι είναι το αίσθημα του φόβου μπροστά στον σκούρο μπλε ουρανό και τη μονόφθαλμη σελήνη και το τσουχτερό κρύο της νύχτας που τρυπώνει κάτω από τις πιτζάμες σου; Είναι αλήθεια ότι μπορεί να σου συμβεί κάτι απαίσιο αν τριγυρνάς μονάχος σου έξω τα βράδια, γι' αυτό

και πάντοτε τρέχω, δεν περπατάω, παρόλο που αυτό μάλλον δεν μείωσε καθόλου τις πιθανότητες να μου συμβεί κάτι απαίσιο. Κάτι απαίσιο μπορεί να σου συμβεί ανά πάσα ώρα και στιγμή – ενώ τρως το πρωινό σου, για παράδειγμα.

Όπως έτρεχα, ένιωθα μια επιπλέον λαχτάρα, επειδή τότε μου άρεσε ένα ποίημα με τίτλο «Ο παράνομος», στο οποίο ο μυστηριώδης πρωταγωνιστής

ήρθε καβάλα στ' άλογο–
Καβάλα στ' άλογο – Καβάλα στ' άλογο–

έτσι ακριβώς ήταν το ποίημα, με παύλες ανάμεσα στις φράσεις, κάτι που το έκανε να μοιάζει πιο γρήγορο, πιο απολαυστικό. Έτρεχα γύρω στη γειτονιά,

έτρεχα–
Έτρεχα–έτρεχα–

ένιωθα μυστηριώδης και θαρραλέος, όπως ακριβώς και ο παράνομος, ο οποίος παρεμπιπτόντως καταλήγει νεκρός.

Το ποίημα έχει άλλον έναν στίχο που με συντάραζε ενώ έτρεχα: «Το φεγγάρι ήταν ένα φασματικό γαλιόνι που το πέταξαν στη συννεφιασμένη θάλασσα». Το γαλιόνι είναι ένας τύπος παλιού πλοίου, αλλά τότε δεν το ήξερα και, επειδή η λέξη «γαλιόνι» μοιάζει με τη λέξη «γαλόνι», νόμιζα πως ήταν κάποιο μπουκάλι, με ένα μήνυμα μέσα, που το είχαν πετάξει στη θάλασσα. Μου άρεσε η ιδέα και μόνο πως το φεγγάρι περιείχε ένα μήνυμα και ότι κάποιο βράδυ, αν συνέχιζα να τρέχω έξω, ίσως να ήμουν αυτός που θα το λάμβανε.

Όταν προσπαθώ να με φανταστώ να τρέχω, δεν βλέπω τη γειτονιά όπως ήταν, αλλά τον κόσμο του παρανόμου και ένα φεγγάρι στον ουρανό που μοιάζει με φασματικό μπουκάλι. Είναι πραγματικό μυστήριο το πώς μπορείς να αλλάζεις με τη φαντασία σου το τοπίο, το ότι τα πάντα γύρω σου μεταβάλλο-

νται και μεταμορφώνονται όπως εσύ τα φαντάζεσαι. Αν, για παράδειγμα, έχεις ένα βιβλίο στο μυαλό σου, μπορεί να δεις γύρω σου και τον κόσμο του βιβλίου, ακόμη και αν εκείνη τη συγκεκριμένη στιγμή δεν διαβάζεις. Είναι ένα από τα πάμπολλα συναρπαστικά κόλπα της λογοτεχνίας, αλλά πρόσφατα μια υποδηματοποιός που τυγχάνει να γνωρίζω μου υπενθύμισε ότι μπορεί να συμβεί ανά πάσα ώρα, στιγμή και περίσταση. Για την ακρίβεια, όταν ήταν ακόμη νέα, πέρασε κάμποσο καιρό σε ένα απαίσιο μέρος, δίχως ούτε ένα βιβλίο γύρω της και με τη φαντασία της έβλεπε μονάχα υπέροχα πράγματα. Όπως και ο παράνομος, έτσι και εκείνη τώρα πια είναι νεκρή.

Όταν το έσκαγα για να τρέξω τα βράδια, έφευγα από την πίσω πόρτα του σπιτιού μου, η οποία οδηγούσε σε ένα σκοτεινό σοκάκι. Συχνά ακούει κανείς την έκφραση «Δεν θα ήθελα να τον συναντήσω σε κάποιο σκοτεινό σοκάκι» για κάποιον που μοιάζει ή συμπεριφέρεται ύποπτα, αλλά φυσικά δεν υπάρχει

κανείς που να θες να συναντήσεις σε κάποιο σκοτεινό σοκάκι. Το σοκάκι μου ήταν όπως και τα περισσότερα σοκάκια, γεμάτο σκιές, με απόκοσμα σχήματα και παράξενους ήχους. Και τον καλύτερό μου φίλο να συναντούσα σε αυτό το σοκάκι, θα μου φαινόταν σαν κάποιος απειλητικός άγνωστος. Κι εγώ όπως ήμουν μόνος στο σοκάκι ένιωθα άγνωστος, ένα παιδί που κανονικά θα έπρεπε να βρίσκεται στο κρεβάτι του, αλλά προς στιγμήν κοντοστεκόμουν, προτού βιαστώ να βγω στο πεζοδρόμιο, για να βεβαιωθώ ότι δεν είχα ξεχάσει κάτι.

Όταν ήμουν μικρός, κάποιος μου είχε πει μια πάρα πολύ ενδιαφέρουσα ιστορία απαγωγής. Οι απαγωγείς είχαν αρπάξει ένα μικρό κοριτσάκι από το υπνοδωμάτιό του και το είχαν σύρει έξω, σε ένα σοκάκι, όπου περίμενε το αυτοκίνητό τους. Οι γονείς άκουσαν τον σαματά του αυτοκινήτου και βγήκαν στο σοκάκι, όπου και βρήκαν τη μαξιλαροθήκη του κοριτσιού. «Για *φαντάσου*», είπε η γυναίκα που μου αφηγήθηκε την ιστορία και τρελαινόταν να λέει

ανατριχιαστικές ιστορίες, «πόσο *τρομαγμένος* θα ένιωθες εάν έβρισκες *τη μαξιλαροθήκη του παιδιού σου* σε ένα σκοτεινό σοκάκι». Και μπορούσα να το φανταστώ, γι' αυτό πάντοτε κοντοστεκόμουν για να βεβαιωθώ ότι δεν μου είχε πέσει στο σοκάκι κάτι που θα μπορούσε να τρομάξει όποιον το έβρισκε. Επίσης, μερικές φορές παραφυλούσα στο παράθυρο του δωματίου μου τα βράδια, ψάχνοντας για το αμάξι των απαγωγέων ή για κάποιο σημάδι που μαρτυρούσε ότι κάτι απαίσιο επρόκειτο να συμβεί. Ένας δολοφόνος, σκεφτόμουν, ή ένας λυκάνθρωπος. Δεν μπορώ να περιγράψω το πώς ένιωθα όταν φανταζόμουν τα πράγματα αυτά. Σχεδόν κρατούσα την ανάσα μου, επειδή το αίσθημα ήταν ταυτόχρονα υπέροχο και απαίσιο. Δύο κουκουλοφόροι, ένα μακρύ φίδι, δύο μασκοφορεμένα δίδυμα ή ένας δαίμονας με μανδύα. Στεκόμουν, παρατηρούσα και σκεφτόμουν για ώρες και, παρότι δεν είδα ούτε μια μάγισσα, συνέχιζα να παραφυλάω.

Όπως ίσως θα έχετε ήδη καταλάβει, το βιβλίο αυ-

τό είναι διαφορετικό από όσα έχετε διαβάσει. Είναι διαφορετικό από τα βιβλία που έχω γράψει. Περιέχει μια ιστορία –μια πραγματική ιστορία, όταν έφαγα δηλητήριο για πρωινό– αλλά είναι ταυτόχρονα και ένα βιβλίο για τη φιλοσοφία, μια λέξη που σημαίνει τον συλλογισμό για διάφορα θέματα, τα οποία προσπαθεί κανείς να καταλάβει. Επιπλέον, πρόκειται για ένα βιβλίο που μιλάει για τον τρόπο με τον οποίο γράφω τα βιβλία που μάλλον έχω γράψει και για κάποια άλλα πράγματα, όπως ένα μεγάλο τραγούδι και μια ταινία που είδα πριν από κάμποσα χρόνια, τα οποία πιστεύω ότι είναι σημαντικά. Σας έχω ήδη αποκαλύψει πως το βιβλίο αυτό μιλάει για την παραζάλη και τον θάνατο, ο οποίος έχει εμφανιστεί ήδη δύο φορές, μία με τον παράνομο και μία με τη γνωστή μου υποδηματοποιό, και ότι θα καταλήξει, όπως προανέφερα, σε ένα μοιραίο φινάλε.

Όλα τα βιβλία σχετικά με τη φιλοσοφία αναφέρονται στον θάνατο και αυτός είναι ένας από τους λόγους για τους οποίους πολύς κόσμος δεν διαβάζει

βιβλία για τη φιλοσοφία, όπως και σε πολύ κόσμο δεν πολυαρέσει να αφήνει το κρεβάτι του το βράδυ και να το σκάει από το σπίτι. Μίλησα για το βιβλίο αυτό σε μια συγγραφέα, της οποίας το όνομα δεν θα αποκαλύψω, και μου είπε: «Αχ, μα κύριε Σνίκετ, ποιος θέλει να διαβάσει κάτι τέτοιο;». Καταλαβαίνω ακριβώς τι εννοεί. Αν βρεθείτε σε μια βιβλιοθήκη και ψάχνετε να βρείτε κάποιο ήσυχο μέρος για να διαβάσετε, πηγαίνετε απευθείας στο τμήμα φιλοσοφίας. Μιας και σε κανέναν δεν αρέσει να διαβάζει φιλοσοφία, κανείς δεν θα βρίσκεται εκεί και θα έχετε την ησυχία σας, ώστε να διαβάσετε, να γράψετε ή απλώς να μείνετε μόνοι με τις σκέψεις σας και να παρατηρείτε, όπως κάνω και εγώ. Είναι μέρος της συγγραφής – και μάλιστα πολύ σημαντικό, ίσως ακόμη σημαντικότερο από την ίδια τη γραφή. Αλλά είναι δύσκολο να το περιγράψει κανείς.

Όταν ήμουν πολύ μικρός, για παράδειγμα, αφού έτρωγα το πρωινό μου, μου έλεγαν «Πήγαινε να πλύνεις τα δόντια σου και φόρα τα παπούτσια σου»,

κι έφευγα από το δωμάτιο κι έπειτα, στην αρχή χαμηλόφωνα κι έπειτα δυνατά, θα άκουγα να με φωνάζουν και θα επέστρεφα στην κουζίνα με τα δόντια μου άπλυτα και ξυπόλυτος. «Κύριε Σνίκετ», με ρωτάνε –το προτιμώ όταν με λένε «κύριο Σνίκετ», έτσι ώστε, αν κάποια στιγμή γίνουμε φίλοι, να μπορώ να πω: «Αφού γνωριζόμαστε πια τόσο καιρό, δεν είναι ανάγκη να με λες "κύριο Σνίκετ"» –«Κύριε Σνίκετ, τι κάνατε εκεί;» κι εγώ δεν μπορούσα να απαντήσω.

Στο τραπέζι του πρωινού, τότε, υπήρχε μια ξύλινη καρέκλα την οποία αποσυναρμολογούσαμε και συναρμολογούσαμε με διάφορους τρόπους. Όταν ήσουν μωρό, γινόταν καρεκλάκι. Όταν ήσουν μικρό παιδί, το μέγεθός της προσαρμοζόταν, το ίδιο και όταν γινόσουν ενήλικος, και είχα πάντοτε την εντύπωση ότι μπορούσε να προσαρμοστεί άλλη μια φορά αφού πεθάνεις, ότι μπορούσε να γίνει φέρετρο –ένα «ξύλινο παλτό», όπως είχα ακούσει κάποτε να το λένε– κι έτσι να χρειάζεσαι μονάχα μια καρέκλα σε ολόκληρη τη ζωή σου. Είμαι σίγουρος πως, ακό-

μη κι όταν βρίσκομαι στο ξύλινο παλτό μου, ακόμη και τότε δεν θα μπορώ να σας πω τι ακριβώς έκανα όταν μου ζητούσαν να πλύνω τα δόντια μου και να φορέσω τα παπούτσια μου. Δεν διάβαζα, διότι δεν είχα μπροστά μου κάποιο βιβλίο. Δεν έγραφα, διότι δεν κρατούσα μολύβι ή στιλό. Σκεφτόμουν. Παρατηρούσα. Και μόνο που προσπαθώ να το εξηγήσω συγχύζομαι, σαν να εμφανίστηκε ξαφνικά μπροστά μου κάποιο απρόσμενο μήνυμα, που το ξέβρασε η θάλασσα μέσα σε ένα μπουκάλι, ή ένα χαρτάκι που πέταξε κάποιος κάτω από τη χαραμάδα της πόρτας μου, όπως εκείνο το πρωί που έτρωγα το πρωινό μου και είχα στο μυαλό μου χίλια δυο άλλα πράγματα. Ένα κομμάτι χαρτί βρισκόταν κοντά στη μικρή σχισμή ανάμεσα στην πόρτα και το πάτωμα. Όταν το μάζεψα από κάτω και το διάβασα, όλες οι υπόλοιπες σκέψεις χάθηκαν για δύο λόγους: Α, επειδή ήταν τρομακτικό και, Β, επειδή μου έφερε παραζάλη και, για να πω την αλήθεια, τώρα που γράφω αυτούς τους δύο λόγους, μου φαίνεται πως ο Β είναι ο πιο

σημαντικός, και συνεπώς ο Β είναι στην πραγματικότητα ο Α, επειδή μου έφερε παραζάλη. Μπορείτε ήδη να μαντέψετε τι έλεγε, μιας και το διαβάσατε στην αρχή του βιβλίου αυτού.

Έφαγες δηλητήριο για πρωινό.